

ORIOl MARFÀ i PAGÈS *Enginyer agrònom*

Sant Jaume de Traià i la Pujada. actualitat i futur

El marge esquerre de la riera d'Argentona, per tant els dos veïnats històrics de Sant Jaume de Traià i de La Pujada, és una peça de primer ordre en els àmbits territorial i social de la vila; també ho és, d'important, a nivell comarcal. Quines són les raons de l'afirmació anterior?

A nivell de les persones i les famílies, en ambdós veïnats hi viuen i/o hi treballen més de 200 argentonins, molts d'ells de professió pagesa; per tant, aquest territori és, per a aquestes famílies que es dediquen a l'agricultura, llur mitjà de producció. Alhora per a tots els que hi vivim és l'espai natural amb el que ens sentim primàriament identificats. Poder sentir-se identificat amb un espai natural on, a més, s'hi viu, és quel-

com desitjable. Aquesta percepció, aquest sentiment, dissortadament, no es té quan es viu en una gran ciutat. Però els veïns de Sant Jaume de Traià i de La Pujada i també els vilatans d'Argentona podem gaudir de la identificació amb l'entorn natural immediat. D'altres pobles de la nostra comarca - com ara Premià de Mar, El Masnou, Montgat -malaauradament ja no poden identificar-se amb el seu entorn natural immediat, senzillament perquè no en tenen ja que tot el seu terme municipal és urbanitzat.

En l'àmbit social, en ambdós veïnats hi trobem una xarxa de vincles d'ordre veïnal i professional, molt vius encara. Vincles que s'estenen i es trenen amb el teixit social, professional i cultural de la vila. Això és així, entre d'altres

raons, perquè Sant Jaume de Traià i La Pujada són quelcom més que uns assentaments difusos de recent creació. Són veïnats històrics. L'ur història ha donat lloc a un pòsit de memòria compartida, a un sentiment comú de pertinença. "...És en les coses que tenim per nostres i no ho són, on el passat perdura...", diu el poeta. És evident que ens cal preservar i nodrir aquesta xarxa de relacions. És bo per a tot Argentona. És un actiu de tots els vilatans i un reclam per als nouvinguts, per als que ens visiten.

Pel que fa als valors d'ordre material, el marge esquerre de la riera d'Argentona és dels pocs territoris del Maresme, de caràcter rural, homogenis i sense urbanitzar -però humanitzats des de temps antics-, amb un gruix remarcable de valors medioam-

Vista del veïnat de Traià. En primer terme can Saborit, i al darrere can Polsaguera, les Palmeres, can Volart, l'Ànima i can Boba. (Foto Güell-1955).

bientals, històrics, patrimonials i agrícoles: els boscos i la riera amb llur funció vertebradora, ambiental i paisatgística, els masos i llur història, les restes arqueològiques,

la pagesia i llur activitat actual i històrica. En el seu conjunt aquest territori constitueix un enllaç natural entre la Serralada Litoral i el Corredor-Montnegre i funciona com a corredor biològic tant en sentit longitudinal —de mar a muntanya—, com en sentit transversal entre els Espais d'Interès Natural abans esmentats. Per la seva topografia, el marge esquerre de la riera d'Argentona constitueix

un vessant natural assolellat, climàticament privilegiat, amb un grau remarcable de qualitat ambiental, que configura el pany nord-oriental de la vall de la riera d'Argentona. Forma una veritable unitat paisatgística, ben evident des d'Argentona estant; però no ens equivoquem, no es tracta d'un decorat. L'arqueologia i l'arquitectura rural d'aquest territori (l'ermita de Traïà, Can Cabanyes, Can Comalada i tantes altres masies) és remarcable. A més, el fet que

actualment la major part de l'activitat agrícola i ramadera d'Argentona es concentri precisament en els veïnats de Sant Jaume de Traïà i de La Pujada, singularitza i valora el marge esquerre de la riera d'Argentona. Hi trobem explotacions d'horta tradicional, planters d'hortalisses, conreus sota hivernacle, vivers de planta ornamental, ramaderia tradicional i intensiva. Pensem que l'agricultura no és únicament un treball amb una forma de vida específica per a qui s'hi dedica, sinó també un factor d'equilibri territorial de vital importància per a qualsevol àrea densament poblada com la nostra comarca i en particular per a la vila d'Argentona. És a dir, si a Argentona no hi hagués aquest sector agrícola, ens mancaria un element essencial per a tenir un equilibri sectorial plausible i un adequat nivell de sostenibilitat a nivell municipal. Però l'assentament pagès, i per tant l'agricultura d'un territori, no s'improvisa i cas de perdre-la difícilment es recupera.

Què representa actualment i que ha de representar en el futur, per a Argentona, el marge esquerre de la riera? Creiem que és una peça territorial de caràcter rural i forestal de dimensions remarcables, que exerceix i ha de continuar exercint un paper, insubstituïble, d'equilibri i vertebració territorial, medioambiental i sectorial. També és el continent

d'un notable patrimoni natural, paisatgístic, arqueològic i arquitectònic. Finalment, el caràcter rural i no urbanitzat del territori fa possible la identificació i la convivència dels argentonins amb el seu medi natural immediat. Déu n'hi do!

Sortosament, fins ara, la pressió urbanística, tan forta a nivell local i comarcal, no ha malmès aquest tresor col·lectiu. Una raó primordial que això hagi estat d'aquesta manera és la voluntat majoritària dels vilatans que han expressat en diverses ocasions llur desig de preservar el marge esquerre de la riera i molt particularment Sant Jaume de Traïà. Fins avui doncs, aquesta voluntat majoritària dels argentonins ha permès la salvaguarda d'aquest espai. No obstant, és evident que la dinàmica de l'urbanisme a la comarca i en particular a Argentona engoleix i esgota el territori disponible de forma accelerada, sovint de forma caòtica i sempre de manera irreversible. Per tant, és fàcil deduir que aviat tot el marge dret de la Riera estarà, d'una o altra forma, urbanitzat. Aleshores la pressió urbanística gravitarà exclusivament sobre el marge esquerre. Mentrestant això no passi el valor medioambiental, patrimonial, agrícola i paisatgístic del marge esquerre augmenta. Creix, en termes relatius, en la mesura que augmenta l'ocupació urbana del marge dret. Però, no ens engan-

L'agricultura no és únicament un treball amb una forma de vida específica, sinó també un factor d'equilibri territorial de vital importància. Si a Argentona no hi hagués el sector agrícola de Sant Jaume i La Pujada, ens mancaria un element essencial per a tenir un equilibri sectorial plausible i un adequat nivell de sostenibilitat

Plaça Nova
Tel. 609 02 31 51
ARGENTONA

Mossèn Cinto Verdager
cant. Dr. Samsó
Tel.: 93 797 12 49

Plaça de Vendre,
parada 3
Tel.: 93 797 03 62

yem, també creixen les expectatives urbanes, la freqüentació i les activitats, els assentaments i els abocaments il·legals; en tenim un exemple ben evident al paratge del Torrent de Vera, al veïnat de Sant Jaume de Traià.

Els instruments legals disponibles, és a dir les Lles del Sòl vigents i els Plans Generals d'Ordenació Municipals, no són eines suficients per a protegir i establir polítiques actives en ordre a la preservació d'espais agrícoles i forestals d'interès, en entorns periurbans d'àrees densament poblades com és ara El Maresme. Per exemple, com n'és de difícil mantenir el caràcter rural en l'espai agrícola de Les Cinc Sènies a Mataró o bé com va esgarrapant-se el territori del Parc Agrari del Baix Llobregat, per dedicar-lo a altres usos! A Argentona no tenim cap pla especial de protecció i molt menys de gestió per al marge esquerre de la Riera. Però, per contra, tenim l'avantatge que aquest territori enllaça de manera natural, no pas forçadament, amb l'espai d'interès natural (EIN) de la Serralada Litoral, cosa que no succeeix en els anteriorment esmentats espais agrícoles de Mataró o el Baix Llobregat. El marge esquerre de la riera d'Argentona és una llengua, una continuació natural vers el

litoral de la Serralada Litoral. Incloure el marge esquerre en l'esmentat EIN mitjançant una decisió política avalada per la majoria de ciutadans de la nostra vila, i aprovada pel Parlament català, fora un pas eficaç i definitiu per tal d'assegurar a llarg termini el caràcter rural i forestal del territori que ens ocupa. Caldria, aleshores, addicionalment, un Pla Especial de Gestió i Dinamització del Medi

Rural i un Pla Especial d'Usos (que fóra en aquest cas el ja existent de la Serralada Litoral).

Sembla doncs, desitjable per al futur d'Argentona, preservar i gestionar el marge esquerre de la riera, per tal que mantingui i millori el seu caràcter rural i natural, tant per raons de sostenibilitat, d'equilibri territorial i sociocultural, com també, possiblement, a mitjà i llarg termini per raons

Can Volart.

(Foto J. Cabanyes 1932-CEC- Estudi de la masia).

**FEU-VOS SOCI DEL
CENTRE D'ESTUDIS, ARA !
Empleneu aquesta butlleta
amb les vostres dades**

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ C. Postal _____

Telèfon _____ Any de naixement _____

Marqueu la modalitat de soci que escolliu:

☐ Normal: 18,03 € per any ☐ Quota reduïda d'estudiants i pensionistes: 9,02 € per any

Signatura: _____

(Lliureu aquesta butlleta a la seu de l'entitat o a qualsevol membre de la junta Coordinadora).

CENTRE D'ESTUDIS ARGENTONINS Jaume Clavell

estrictament econòmiques; en efecte, l'entorn natural i rural d'Argentona serà, un valor preuat, un atractiu gairebé únic al Maresme.

Però, analitzem breument la base social dels veïnats de Sant Jaume de Traïà i de La Pujada.

Què hi diuen, què en pensen, els veïns de tot aquest afer?

Com sol passar en aquest tipus de temes les opinions són diverses; tant com ho són les persones i llurs interessos. Però, probablement no ens equivocariem si diguéssim que la majoria dels veïns pensem que a Sant Jaume de Traïà i a La Pujada s'hi viu bé, s'hi treballa a gust, n'estem orgullosos. També probablement estariem d'acord en continuar treballant i/o vivint en qualsevol dels dos veïnats. No obstant, a hores d'ara cal esvair certes temences, aclarir certs dubtes. Per exemple quins usos del territori poden ser possibles sense hipotecar el caràcter rural i forestal dels dos veïnats, cal disposar dels serveis mínims per tal que els veïns siguem ciutadans com els que viuen a la vila (vigilància, camins, aigua potable, correus), cal que els masovers tinguin facilitats per accedir a la propietat dels masos, etc. Està clar que, també hi ha interessos que no són precisament els que aquest escrit preconitza. També és cert que la distribució de la propietat no és homogènia; hi ha grans finques en mans de

pocs propietaris, que no tenen precisament una voluntat de preservar i gestionar el caràcter rural del territori. Per a resoldre aquests interrogants cal aplegar voluntats i fer-ho des del convenciment individual i col·lectiu dels veïns i dels vilatans. Amb aquest propòsit una bona colla de veïns de Sant Jaume de Traïà i de La Pujada ens hem agrupat constituint la **Coordinadora per Sant Jaume de Traïà i La Pujada**. Ho hem fet convençuts que és l'hora d'actuar, de prendre postures per part dels que hi vivim i/o hi treballem, sense excloure els propietaris que vulguin treballar en la direcció exposada, per tal de garantir en el futur el caràcter rural i els valors de tot ordre del marge esquerre de la riera d'Argentona i també per tal de gestionar de forma sostenible aquest espai. Altrament, estem convençuts que el futur del marge esquerre de la riera d'Argentona perilla, que no està garantit.

Quins són els **objectius bàsics** de la Coordinadora?

1. Preservar els valors del marge esquerre de la riera d'Argentona com a espai agrícola, ramader i forestal.
2. Preservar els valors patrimonials de caràcter natural, arqueològic i arquitectònic, agrícola, cultural i social.
3. Contribuir a la millora de

les condicions de vida i de treball en ambdós veïnats.

4. Contribuir a la creació de mecanismes de col·laboració, participació i coneixement que facin possible l'assoliment dels objectius anteriors, els objectius de tipus instrumental són:

1. Crear òrgans de representació del conjunt dels associats que permetin plantejar i aconseguir davant les administracions i altres entitats les reivindicacions que l'associació consideri adients.
2. Analitzar, proposar i constituir, si cal, les figures de caràcter legal que garanteixin a mitjà i llarg termini els usos agrari i forestal i els valors patrimonials del marge esquerre de la riera d'Argentona.

La Coordinadora és una entitat oberta i participativa, amb funcionament assambleari que vol comptar amb l'ajut i la complicitat de tots aquells vilatans que vulguin, per a poder assolir les fites abans assenyalades. No obstant, creiem que el futur del marge esquerre de la riera és cosa de tots els vilatans d'Argentona; no només dels veïns de Sant Jaume de Traïà i de La Pujada.

El repte, doncs, és damunt la taula, la solució és cosa de tots i és al nostre abast.

Can Volart,
Sant Jaume de Traïà

CELLER Josep Castañé

On podeu trobar bons formatges d'ovella, de cabra, de vaca... nacionals i estrangers. A més, al Celler Josep Castañé s'imparteixen classes de tast de vins, caves i curssets-degustació de formatges.

Els dissabtes a la tarda, presentació i degustació de vins i formatges.

Sant Genís, 1 - ARGENTONA - Tel. 93 797 11 06 - E-mail: catavins@inicia.es

HIFI
VIDEO
T.V. COLOR
AIRE CONDICIONAT

MENAGE
DECORACIÓ
LLISTES NOCES
OBJECTE REGAL
MOBLES DE CUINA

ELECTRODOMESTICS

C/ Gran, 1B - Tel 93 797 06 57 - 08310 ARGENTONA
e-mail: expertcastany@eresmas.com